

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

„Gorica“ stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Vedno ista pesem.

Kdor čita slovenske liberalne in italijanske krščansko-socialne liste, namleti skoro v vsaki številki na „grda izdajstva“, katera mečejo, edni in drugi svojim nasprotnikom v obraz. Tem listom sta izraza „izdajalec“, „izdajstvo“ tako ročna kakor ciganu laž.

„Soča“ se trudi v potu svojega obraza dokazati slovenskemu občinstvu, kako „grdo izdajstvo“ so uprizorili poslanci S. L. S. s podporami v zadnjem zasedanju. Njeni sotrudniki so iznašli celo nov „računsko edino pravilen“ sistem v svrhu, da bi dokazali svojim vernim čitateljem, da so dobili Italijani vsaj 300.000 K več od onih podpor nego Slovenci „L'Eco“ pa dokazuje Furlanom, da so italijanski „izdajice“ v deželnem zboru navalili Slovincem na škodo Furlanom toliko podpor, da je groza.

„Soča“ prorokuje, da z vodovodom za vipavske občine ne bo nič in da se je stavilo 100.000 K med podpore, dovoljene po deželnem zboru, le radi lepšega. „L'Eco“ pa trdi, da z mestnim sirotiščem, za katero je deželni odbor dovolil podporo, ne bo nič; ta podpora zapade l. 1911 in — „chi ha visto ha visto“. Slepilo in izdajstvo torej tu in tam.

Toda kar počenja „L'Eco“ v zadnjem času, to presega pa že vse meje dostojnosti. Tako ne piše dandanes noben židovski list, ki noče gaziti po lužah obrekovanja, zavijanja in laži. Prav bi bilo, da bi čitali gospodje S. L. S., ki še vedno simpatizujejo s krščanskimi socialci v Furlaniji, te izbruhe o „izdajstvu“ in to nečuveno hujskanje Italijanov proti Slovincem in njihovim težnjam; uverjeni smo, da bi to zelo ohladilo njihove simpatije do označene stranke.

V članku z napisom „I traditori del Friuli e di Gorizia“ se drgne list ob naša poslanca dr. Gregorčiča in prof. Berbuč-a in zabavlja in hujška na nečuven način čez italijanske liberalne poslance, in to raditega, ker niso ti preprečili, da je dobilo od podpore 20.000 K, ki se je dovolila zavodom ustanovljenim povodom 60-letnice Nj. Veličanstva, slovensko sirotišče 5000 K in „S. Gregorčičev Dom“ tudi 5000 K.

Oprite oči, Italijani, tako piše z debelimi črkami navedeni list, in čujte, kak zločin so storili poslanci Venier, Pinausig in Bombig, da so dovolili „Šolskemu Domu“ 5000 K, dočim niso privolili za furlansko sirotišče v Gradu niti vinarja.

In zakaj vse to! Deželni zbor je dovolil 20.000 K za one zavode, kakor že povedano, ki so se ali se bodo ustanovili v proslavo 60-letnice vladanja našega presvitlega cesarja.

Polovico tega denarja so dobili Slovenci in polovico Italijani. Faiduttijevci niso dobili ničesar, ker so zahtevali za njihovo sirotišče najmanj 50.000 K. Oni so pač vže naprej vedeli, da tega dežela ne more dati, da se torej ta prošnja mora odbiti. To so sami tudi hoteli, da jim bode mogoče ob priliki izkorističati to v svoje agitacijske namene. Molčali so o tem do sedaj, a zdaj izkoriščajo to na nezaljšan način v ta namen. Mesto goriško bo volilo namreč v kratkem jednega državnega poslance namesto odstavljivega dr. Marani-ja, zato streljajo s kablji, katere so si sami nabavili v znanjem zasedanju dež. zbora. List tudi tega ne prikriva, marveč pozivlja Furlane, naj si zapomnijo to sedaj „na pred dan volitve“.

Še bolj odurna je pa pisava tega lista v naslednji številki, kateri predbaca deželnemu glavarju Pajerju izdajstvo, ker je imenoval kot svojega zastopnika v deželnem odboru prof. Berbuč-a, namesto gospoda Pinausig-a.

Torej tako daleč so prišli ti gospodje pri listu „L'Eco“ v sovraštvu do Slovencev, da smatrajo vže to za izdajstvo italijanske narodnosti, ako imenuje glavar svojim namestnikom Slovenca.

Ti gospodje, ki se vsiljujejo naši duhovščini pod krinko krščanskih socialcev, so rogovolili proti premetitvi slov. učiteljišča v Gorici ter na nečuven način hujskali Goričane proti tej nameri; dr. Bugatto je slovesno protestiral proti morebitnemu imenovanju jednega jugoslovanskega ministra; gospodje so norce brili z Ilirijo, so nasprotovali slovenski stvari v Gorici, hujskali proti slov. sirotišču in „Šolskemu Domu“ in konečno so postavili vsem tem plemenitim činom krono na glavo s tem, da resno smatrajo imenovanje Slovence glavarjevim namestnikom v deželnem odboru kot izdajstvo italijanske narodnosti.

Dalje nočemo razpravljati o teh „plemenitih“ načelih in o tej „plemeniti“ pisavi lista krščanskih socialcev v Furlaniji. Iz tega, kar smo tu podali, razvidi lahko vsakdo, pri čem da je.

Ko potrebujejo ti gospodje slovenske glasove v dosego svojih namenov, potegnejo katoliško krinko čez obraz in se ž njo kažejo naši duhovščini; na Dunaju pa se vežejo z najhujšimi liberalci in svobodomiselci proti Slovanom, dočim povedó svojim Furlanom ob potrebi brez ovinkov, kaj bi imeli mi Slovenci od njih pričakovati, ako bi oni prišli na vrh.

„Edinost“ in „klobasarjenje“.

Ni dolgo tega, da smo konstatirali, da ni „Edinost“ le zvesta zaveznica in podpirateljica „Soče“, ampak da si tudi zvesto prizadeva, govoreč o goriški politiki, „Sočo“ kopirati v pisavi in taktiki. Temeljni znak te taktike je: Vreči v list lažnjivo vest — seveda na kratko, ker se laž ne da podrobno utemeljevati — in ko se ta laž z nasprotne strani ovrže z detajliranimi dokazi, katerih ni možno izpodbiti, proglasiti te neizpodbitne dokaze za „neskončno klobasarjenje“, kateremu se ne odgovarja. — Ha, ha, zdaj pa recite, ljudje božji, ali ni to velekomodna taktika? Da, da, komodna pač, ali poštena ni! Tako se v najpristnejšem pomenu besede „farba“ čitateljstvo, posebno ono, ki se omejuje na čitanje enega časnika. Tako ravnanje ni seveda nobena „kunšt“, ali list, kateremu se želodec in vest ne upirata manipulirati s tako taktiko, se je sam izbrisal iz liste „naštetih časni-

kov, ki hočejo ljudstvo z resnico vzgajati in učiti.

V tem zrcalu naj se blagovoli draga „Edinost“ ogledati! Tik pred dopolnilno volitvijo na Krasu, ko je bila „Ed.“ tako zelo nervozna, nas je nahučila s člankom polnim zavijanja in neresnic in zahtevala od nas odgovora. Ker ji nismo bili takoj na uslugo, ker smo hoteli sporno zadevo vsestransko pojasniti, nas je po prereku par dni kar dvakrat pozvala, naj ji vendar odgovorimo. In začeli smo odgovarjati in odgovorili smo ji že malodane na ves „odgovor“, ponovili ji cel koš vprašanj, na katera nam še iz davnih prejšnjih časov dolguje odgovor. Ali „Edinost“ molči. Konkretnih dokazov najde v našem odgovorjanju, kolikor hoče, ali zašla je v ulogo lisice v basni o „kislem grozdju“; naši argumenti, oprti na dejstva, so ji „neskončna klobasarjenja“. In da se izkaže še bolj mojstrsko učenko svoje učiteljice „Soče“, si pridržuje sumaričen obračun, čim se „Gorica“ „izklobasari“, prav kakor „Soča“, katera ima vedno pri rokah pretnjo: „Bomo še govorili, da bode gospodom po ušesih zvenelo“. . . ko — postavljena na suho — ne ve več govoriti.

Ali minoli torek se je „Edinost“ vendar ponižala do male izjeme. Naša protitrditev, da ne dr. Gregorčič, ampak dr. Gregorin je prav za prav vladni zaupnik v našem deželnem zboru, je spravila „Edinost“ iz molčanja. Hudo ji je, da ji ne pustimo nobene veljati. Ali mi ne moremo za to, da se ona opremlje ob toli absurde trditve kot je trditev, da je dr. Gregorčič kot poslanec v službi vlade in da vlada zato podpira „Šol. dom“. O Gregorčiču kot državnem poslancu nismo ničesar omenili, ker že vsak politični otročaj ve, da je dr. Gregorčič član kluba, ki tvori vladi strogo opozicijo. Že samo to dejstvo spravlja „Edinostino“ trditev v luč neverjetnosti; v Gorici vnet podpornik vlade seveda v smislu „Edinostinem“ — na Dunaju pa nasprotnik iste vlade! Kdo naj to veruje? Ali misli morda, draga „Edinost“, da je češki radikalec poslanec Choc kar na glavo obrnil dejstva, izjavivši: Mit allem Respekt vor der Gruppe Šusteršič, aber auch der Regierungsgruppe Ploj. . .? Kaj, če bi bila „Edinost“ toli previdna, da bi v rabeljnovi hiši ne govorila o vešalih!! —

„Edinost“ pravi dalje, da nismo navedli nobenega konkretnega dokaza, da je dr. Gregorin vladni zaupnik. To ni res, to drastično priča, kako računa „Edinost“ na nevednost svojih čitateljev (ki ne čitajo „Gorice“), za kar naj se ti poslednji prav lepo zahvalijo. Mi smo navedli dejstvo, katerega ne more niti največji klevetnik in lažnik zanikati in kateremu se je morala tudi „Edinost“ z zamolčanjem izogniti, dejstvo namreč, da je prišel pri deželnozborski volitvi l. 1908 prof. Berbuč po nepravilnosti (da ne rečemo hujšega!) vladnih funkcionarjev nezakonito v ožjo volitev, katera nezakonitost je provzročila znano pravdo pred porotniki v Celovcu. Da se je ta nezakonitost vršila v znamenju naklonjenosti Gregorinovemu klubu in ne Gregorčičevemu, se menda „Edinost“ ne bo drznila tajiti. In temu uprav vspešno se je glasilo tarnanje goriškega glasila Gregorinovega kluba, da je vsega njih nevspeha l. 1908 krivo le dejstvo, da se jim ni posrečilo nrenrečiti izvolitev le

še enega klerikalnega kandidata. (Ta je bil seveda prof. Berbuč, brez katerega bi bila naša delegacija prišla v neprijetni položaj, da bi ne bila imela drugega poslanca za kandidiranje v dež. odbor nego Klančiča, ki je bil pa že takrat s poldrugo nogo v Gregorinovem taboru.) Vprašamo, ali more „Edinost“ zanikati, da nista bila akcija nepravilnega postopanja vladnih funkcionarjev in stremljenje Gregorinovcev v nobenem stiku. Pozivljamo „Edinost“ z vso odločnostjo, da nam na to vprašanje v najkrajšem času odločno odgovori, da ali ne!! Ali je morda tudi to vprašanje „klobasarjenje“? Zlobna obrekovalka, na dan enkrat z odgovorom!! Vprašamo dalje „Edinost“, ali bi se bili upali oni vladni funkcionarji tako postopati, ako bi ne bili vedeli, da so Gregorinovci vladni zaupniki? Ali ni to neizpodbiten konkreten dokaz, da uživajo Gregorinovci vladno milost, dr. Gregorčič pa vladno nasprotnost? In zlovoljna „Edinost“ se še osmeluje „farbati“ svojo „publiko“, da nismo navedli nobenega konkretnega dokaza!!

Ali dr. Gregorin ne vživa vladne milosti le kot član bivšega „Slovenskega kluba“, ampak tudi kot oseba. On je posebni ljubljenec kraškega oddelka tržaške vlade. Tega so nas temeljito poučili naši zaupniki s Krasa. Njih poročila ob zadnji volitvi so kar soglasno izražala mnenje: Proti dr. Gregorinu ne opravimo nič: zanj je vse — in tudi zanj deluje — kar je cesarsko-kraljevega na Krasu. In to je nekaj! Naši veljaki, kateri tako radi bobnajo po svoji „narodni zavednosti“, uravnavajo to svojo zavednost skrbno po tem, kako kaže vreme v Sežani, oziroma v Trstu. Naglašamo: So izjeme, ali premalo jih je; „era Mahorčič“ ni še izumrla. Kako z lahkobo je dosegel rajni tržaški namestnik Depretis častna občanstva na Krasu. In mi stavimo, da bi se dala ona igra na Krasu še vedno ponoviti, če bi vlada hotela. Ponavljamo: Vsi nismo taki; prava narodna zavednost, ki si upa c. kr. možem tudi v oči pogledati, se pomalem krepi, ali še vedno je prešibka, da bi mogla podeliti volitvenemu kandidatu zmago proti tekmeču, ki je ljubljenec vladnih krogov kraških. Kdor to upošteva, ta nemore pričakovati zmage g. Babiča.

Tako naši zaupniki, in „Edinost“ se čudi, da smo imenovali dr. Gregorina vladnega kandidata!!

Prihodnjič si ogledamo pa „Edinostina“ „dejstva“, o katerih misli (v resnici, ali se le dela), da je dokazala, da je dr. Gregorčič vladni zaupnik.

Dopisi.

Iz mesta. — Da je ples čuda nepotrebna stvar, o tem smo menda kolikor toliko vsi trezno misleči ljudje edini. Še bolj nepotreben je pa, če se vrši v taki meri kot se v naši okolici, kjer mi nedelje, da bi ne bilo kod kakega škripanja. Kak ovitek morejo imeti ljudje v tej že tako hudi vročini, to prepustimo psihijatrom. Kar smo pa 29. maja t. j. v nedeljo opazili, to je pa vrhunec vsega, je škandal, ki ga je treba javno pribiti. Bil je ples v Štandrežu. Kje je ta Štandrež, ve baje vsak otrok, le mi slovenski Goričani ta dan nismo bili na iasnem, kie ie ta vas.

Plakati razobešeni po mestu so bili namreč le laški. Včasih so tupatam Podgorci nabili dvojezične, a štandrežci nalepijo pa kar samo laške. Videl sem jih na treh krajih: ul. Vetturini, gosposka ulica in pri sadnem trgu — povsod vse italijansko: „Oggi 29 maggio avrà luogo un gran ballo a San Andrea“ itd. V začetku sem mislil, da je to kaka podružnica „Lege Nazionale“, potem šele mi je prišlo pravo spoznanje. To je res škandal in sramota! Če se že vrtijo v tej vročini, naj se vsaj zavedajo slovenskega rodu, naj se zavedajo, kaj so dolžni kot straža našega predmestja. Proč s tako mlačnostjo, proč s tako sramotno popustljivostjo. To je škandal prve vrste, da slovenski fantje slovenske občine skacejo po taktu laške goriške godbe in dajo tiskati laške plakate. Javno naj se sramujejo prireditelji in tisti, ki so plesali. Ali so vam laška godba in laški lepaki res tako pri srcu? Res sramota!

Zanimivo je bilo pri plesu tudi to, kako je bila sestavljena godba. Bila sta namreč dva godca Goričana, eden Prvačkovec in trije godci Furlani iz Turjaka. Kako so ti ljudje piskali, to si more lahko vsak domisliti.

Op. stavca: Nam je le toliko znano, da so imeli prireditelji plesajako slabo „žornado“. Ej, ob nedeljah naj ne hodijo ljudje na „žornade“, marveč naj raje počivajo.

Ajdovski okraj. — Čitali smo, da pozivljeta „Soča“ in „Primorec“ politično oblast, naj takoj odstavi župana Pavlico zaradi nečastnih dejanj. Zakaj pa ne zahteva „Soča“, da se odstavi učitelj Štrekelj, ki je bil odstavljeno od starešinstva, tudi od drugih častnih služb? Zakaj ne zaropota tista „Soča“ nad c. kr. namest. svetnikom Rebekom, sežanskim glavarjem, ki sedi z Jožefom Štrekljem v c. k. okr. šolskem svetu?

Sovodnje. — Hranilnica in posojilnica v Sovodnjah šteje po 2-letnem obdobju nad 70 članov. Iz računskega sklepa za l. 1909 posnemljemo, da je imela posojilnica 160 K čistega dobička. Posojilnica je pomagala v sili in potrebi že mnogim. Odbor deluje brezplačno, enako blagajnik. Domačini, Sovodenjci, Rubijci, Gaberci in Vrhovci, oklenite se domače posojilnice in hranilnice! Zlasti premožnejši posestniki naj bi vložili svoje prihranke v domačo posojilnico. S tem si naložijo denar varno, obenem pa pomagajo posojilnici in hranilnici, da more še uspešneje delovati v ljudski blagor ter otrati solze z oči revežev, ki ječijo pod jarmom liberalnih bogatih trgovcev in krčmarjev!

Kozana-Vipolže. — Kmečka hranilnica in posojilnica v Kozani-Vipolže je na občnem zboru dne 29. maja na predlog g. načelnika enoglasno izrekla najskrenejšo zahvalo preč. gospodu Ivanu Vuga, bivšemu duhovniku v Kozani za njegovo požrtvovalno delo pri hranilnici in posojilnici v Kozani-Vipolže. Sklenilo se je tudi, da pristopi hranilnica k Slovenskemu sirotišču v Gorici kot ustanovnik z zneskom 200 K.

Politični pregled.

Cesar v Bosni!

Včeraj zjutraj ob 3/4 na 5. uro je cesar dospel v Bosanski Brod. Na postaji je bil navdušeno vsprejet od množice številnega občinstva. Tu ga je pričakoval deželni načelnik general Varešanin, ki ga je spremljal na nadaljnjem potovanju, ki se je pričelo ob 5. uri in pol. Vsa poslopja ob železniški progi od Broda do Sarajeva so bila slavnostno okinčana. Povsodi, kjer se je dvorni vlak ustavil, so cesarja pozdravljali načelniki oblastnih in župani. Tako v Doboj-u, Zavidović-u in Zenici. Ljudstvo ga je pozdravljalo z „živio“-klici.

V Sarajevo je dospel dvorni vlak ob 3. uri pop. Na kolodvoru so bili zbrani načelniki duhovskih, vojaških in civilnih oblastnih. Cesar je kljub 20-urne

vožnje dobro izgledal. Ulice so bile praznično okinčane. Ljudstva vse polno. Po mestu vlada veselo razpoloženje. Prirejale so se vladarju navdušene ovacije.

V Sarajevem so bile izdane najstrožje varnostne odredbe.

Od kolodvora se je cesar odpeljal v gala-vozu naravnost v konak.

Danes zjutraj je cesar vsprejel v vladni palači najrazličnejše dostojanstvenike. Popoldne obišče cerkve vseh veroizpovedanj. V posameznih cerkvah ga sprejmejo cerkveni predstojniki. Vreme je bilo lepo.

Proračunski odsek.

Proračunski odsek je v soboto pričel razpravljati proračun trgovskega ministerstva. Najprej so referenti podali svoja poročila o posamičnih poglavjih.

Odsek je vsprejel proračun trgovskega ministerstva.

Jezikovni zakon za celo državo.

Sredo zvečer povabi Bienenrth k sebi načelnike Slovanske Unije. V četrtek se zberu vsi češki poslanci, da se posvetujejo o zakonskem predlogu za ureditev jezikovnega vprašanja v celi državi, ki ga je izdelal Bukvaj. H konferenci so povabljeni tudi češki socialni demokrati. Ako Unija odobri postavo Bukvaj, se predloži zbornici. Tudi Poljaki so za postavo. Ta teden bo torej za razvoj notranje politike v celi državi velevažen.

Odstop Glabinskega.

Nekateri listi vedo poročati, da namerava predsednik poljskega kluba, Glabinski, odstopiti, ker so pri vsepoljskem kongresu zmagali radikalni elementi proti konservativnim.

Za priznanje skušenj zagrebškega vseučilišča.

V sredo se je oglasila deputacija hrvaških vseučilišnikov pri poslancih Tresiču, Pavičiču, Spinčiću in Laginji z željo, naj bi se živahneje delalo na to, da se ob vprašanju laške pravne fakultete tudi za to državno polovico priznajo izpiti zagrebškega vseučilišča. Dr. Laginja je deputaciji odgovoril, da bo laško pravno fakulteto težko prepričati, da pa Jugoslovani stojé na stališču, da ne sme biti v Trstu.

Deželni zbor bosanski

bo najbrže sklican sredi junija, a zasedanje bo le kratko. Vlada ima večino zagotovljeno. Na resen spopad med verstvi se ne misli, do tega bi moglo priti le ob razpravi kmečkega vprašanja, ki pa v prvem zasedanju ne pride na dnevni red. Za sedaj bo zboru predložen le proračun 1910-1911, važnejše zakonske predloge pa pridejo na vrsto ob jesenskem zasedanju. Kot prvi predsednik bo najbrže izvoljen Alibeg Firdus, drugi bo Srb, tretji pa dr. Mandič.

Krvave ogrske volitve.

V Nagyhalmasu je smrtno-nevarno ranil župana neki Rumunec. V rabski stolici so bili krvavi spopadi med Rumunci in Mažari. V mohaški okolici so se stepli Košutovci z Justhovci. Posredovati so morali orožniki.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. — Cesar je ravnatelju državne gimnazije v Gorici, vladnemu svetniku Frideriku Simzigu, povodom njegovega stalnega umirovljenja podelil red železne krone III. razreda.

Faiduttijev list „L'eco del Litorale“ se peni od jeze, ker je imenovan deželni glavar dr. Pajer svojim namestnikom slovenskega deželnega odbornika Berbuča, in ne še mladega italijanskega odbornika Pinausig-a. To imenovanje imenuje „Eco“ izdajstvo, ker je dr. Pajer s tem dokazal, da zamore voditi deželo tudi Slovenec, in ker je to precedens, ki da morda v kratkem vladi povod, da bo imenovala Slovenca deželnim glavarjem.

To Pajerjevo „izdajstvo“ si razlaga hujškač tako-le: Kri ni voda, pravi

pregovor, in ob tem imenovanju se spominjamo dejstva, da je dobil Pajer prvi pouk v slovenskih šolah... Pri tem imenovanju ga je brzokone vodil glas krvi...

Proštov list napada tudi druge italijanske liberalne poslance ter jim očita, da so pozabili „la figura di Carlo Favetti“ in da stiskajo roko enemu Pajerju.

Končno podraži še Pinausig-a ter se mu čudi, da se ni odpovedal dež. odborništvu ali da ni vsaj protestiral proti Berbučevemu imenovanju.

To so hujškači!

Te ekspektoracije glasila dr. Faiduttija priporočamo v posebno preišljevanje naši prijateljici „Edinosti“, katera svoji „publiki“ skrbno zamolčuje vse novejšje izbruhe laškega šovinizma laških „klerikalcev“, da more tembolj udrihati po laških liberalcih, ki so preprečili pregrešne sadove „zveze Gabršček-Gregorin-Faidutti“. Da bi slovenski javnosti to zvezo omilila, je „Edinost“, kadar je mogla, naglašala sprajljivost Faiduttijevcev; v novejšem času seveda nič več, ker je intransigenca laških klerikalcev narasla do besnosti. Alj še 19. decembra 1909 je „Edinost“ v uvodnem članku pisala: „Odkrito rečeno: od furlanskih poslancev pričakujemo Slovenci (slov. ljud. stranka ni za „Edinost“ slovenska!) več pravičnosti v narodnem in gospodarskem oziru, nego od zastopnikov strupenih laških šovinistov. Ne motimo se, če rečemo, da bi sodelovanje s furlanskimi poslanci povzročilo premembo absolutističnega in nam Slovcem nad vse krivičnega zistema, ki nas duši.“

No, po prečitanju gorenjih vrstic je menda „Edinost“ sama uverjena, kako kruto se je motila. Dr. Pajerja imenuje „Edinost“ v onem članku „strupenega sovražnika Slovccev“. Mi nočemo dr. Pajerja zagovarjati, ali ta „strupeni sovražnik Slovccev“ je našel še večjega mojstra v dr. Faiduttiju. Zato smo prav radovedni, ali najde „Edinost“ še toliko poštenja v sebi, da seznanj svojo „publiko“ z gorenjo „očitno izpovedjo“ furlanskih Faiduttijevcev. Da vidimo!

„Legg nazionale“ in A. Gabršček.

— Današnja številca lista „Gazzettino popolare“, katerega tiska A Gabršček, hvale na vse pretege nedeljsko slavnost „Lege nazionale“ v Gorici. Ta list se torej strinja z „Legom“, ki raznaroduje slovenske otroke, ki ustanavlja laške šole in otroške vrtice med Slovenci. Gabršček s svojo tiskarno poveljuje zborovanje „Legg nazionale“, Gabršček s svojimi črkami in s svojimi stroji, katere je kupil z denarjem, katerega so mu Slovenci spravili skupaj tiska reči, ki proslavljajo „Leggo“, delovanje „Leggo“, proslavljajo naše najhujše narodne nasprotnike, ki binas v žlici vode utopili, ako bi mogli.

Gabrščekova tiskarna proslavlja s časopisjem, ki se tiska v njej, početje „Leggo“. — Ali je zagrešila kedaj kaka slovenska tiskarna kaj enakega? To je izdajalstvo nad slovenskim narodom! Ljudje božji, ali ne vidite tega? Za „Leggo“ ima Gabršček stroje in črke, za „Šolski Dom“ pa — kamenje! Laške irredentiste, ki hočejo slovensko deko ukrasti slovenskemu narodu, poveljuje s svojimi stroji, slovenske rodoljube, ki žrtvujejo sebe in svoje zasebno imetje za procvit slovenskega šolstva, pa psuje in sramoti! Škandal! — Tržaška „Edinost“, kaj praviš k takemu za slovensko šolstvo sramotnemu početju?

Tržaški list „L'Amico“ laže, da je „Gorica“ prinesla izvadek iz okrožnice, ki jo je spisal kanonik Buttignoni proti kanoniku dr. Mecchia. Na podlagi te laži napada prav nekrščansko dr. Gregorčiča, a zatrjuje v kljub temu, da mu je v prvi vrsti namen, vtrjati krščansko vest. Grda hinavščina!

Naši čitatelji vedo, da ni „Gorica“ niti besedice zinila o oni okrožnici. Ra-

dovedni smo, kdo je list „L'Amico“ tako grdo mistificiral? Ali so gospodje pri tem listu zamenjali „Gorico“ z „Edinostjo“? „Edinost“ je bila namreč tista, ki je ponatisnila vsebino one okrožnice. Zarad tega bi jo pustili mi pri miru, ali nekaj drugega je, kar moramo pribiti. Odkar je vrgla „Edinost“ to zadevo tržaške duhovščine v slovensko javnost, je izšla le ena številca „Gorice“. To „Gorico“ so gospodje pri „Edinosti“ vestno preštudirali (kakor sploh vse), kar izpričuje njih polemiziranje ravno z ono „Gorico“. Uverili so se torej prav gotovo, da naš list popolnoma molči o oni okrožnici, in vendar, kako zlobno so to svoji „publiki“ zamolčali, ponatisnili pa z vidnim veseljem iz lista „L'Amico“ vsa obrekovanja na osebo dr. Gregorčiča. Tu se vidi kako podel in malovreden list je „Edinost“! Vedeti, da je napad popolnoma krivičen, in vendar ta napad ponatisniti, more le kak čifutski revolver-žurnal. Kje je tu „Edinostino“ toli samooppevano resnicoljubje? Sramota! Vidi se, da je „Edinostin“ spiritus agens pripravljen vso moralo žrtvovati strasti sovraštva do osebe dr. Gregorčiča. Tako izvaja „Edinost“ svoja načela, tako krepi odporno moč narodovo proti zunanjemu sovražniku! — Škandal!

Deželne podpore.

— Neki „Sočin“ sotrudnik je izračunal, da dobijo Italijani od letos nakazanih deželnih podpor 268.000 K več nego Slovenci. Ko je „Gorica“ potem prinesla izkaz vseh podpor, iz katerega je bilo jasno razvidno za vsakega, ki ima še zdravo pamet, da so dobili Slovenci celo nekaj tisočakov več nego Italijani, postal je mož nemiren. Posebno ga je peklo to, da je „Gorica“ vštela celo 80.000 K za obrežno cesto med Trstom in Tržičem med italijanske podpore, dočim je bil on preblagodušen ter je vštela ta znesek med splošne podpore. Da bi to svojo zmotno popravil, postavil se je na „strogo računsko-upravno stališče“ ter iztuhatal nov „računsko pravilen“ sestav, po katerem so začela podporništevila poseben čarovnički ples. S tem sestavom je konečno dokazal z matematično natančnostjo, da Italijani so dobili pravzaprav 456.273 K več nego Slovenci.

In kako je prišla ta bistra glavica do tega čarobnega rezultata? — Stvar je čisto jednostavna: 100.000 K, dovoljenih Italijanom l. 1900 in naloženih pri banki Union na njihov račun, je pristeti med letos dovoljene podpore, ker se je o tem tudi v tem zasedanju govorilo in sklepalo; 244.000 K za osuševanje močvirij v Furlaniji, s katerimi se je dežela vže l. 1908 obremenila, je všteti tudi med letošnje podpore, ker je letos dež. zbor „vso to reč preštudiralo znova“ ter jo je konečno popolnil; 100.000 K za vipavski vodovod je bilo sprejetih med podpore le radi „lepšega“ in taki zneski se stavijo v račun po novem čarobno-računskem sistemu z veliko ničlo.

Kdor to dobro razume, uvideva takoj, da so bili Slovenci uže s tem opeharjeni pri teh podporah za 444.000 kron. —

Računski čarobnik, ki se zna postaviti na svoje „strogo računsko-upravno stališče“, ne more priti — kakor lahko umljivo — v zadrego za razliko 12.000 K, ki še manjkajo v popolen dokaz, da so istinito dobili Italijani 456.000 K podpor več nego Slovenci. In ta dokaz se mu je posrečil kakor prejšnji. Kdor zna pa zna, in ta čarobni strokovnjak v računstvu zna, in s tem — bašta!

Komenski trtjion je naškilil v sobotni „Soči“ št. 59 svoje trtjonske tripalnike na kaplane. Mislili smo, da ta trtjon samo vidi narobe, a ne sliši nič bolje. Tako je slišal — videl tega že ni — , da je bil škurbinski kaplanglobljen za nič manj nego 40 K zaradi trtjonskega agitatorja Švare, ni pa čul, koliko je globljen Švara sam! Mari mu je prinesel Švara račun? Saj to ni nobena skrivnost! Kaj na stroški v pravdi Švara — Makuc

in Švara — Žagar? Ne ve komenski „y“ ničesar povedati o tem? Ta špas bo stal za eno trtjono pojedino! Vrhutega ni za deva Švara — Lavrenčič še končana. In komenski trtjoni, oče in brat Švarove žene in vsi na Dugolinovem dvorišču takrat navzoči Škrbinci vedo pač dobro, da se škrbinski upravitelj Švare ni dotaknil, da ga je marveč nekdo drugi pahnil takrat, ko je Švara upravitelja zmirjal. V Komnu so slišali trtjoni na lastna ušesa, da so govorile vse priče tudi Švarove — pod prisego v prilog upravitelja Lavrenčič-a, nobena pa v prilog Švari; vedò, da niso zaslišali v Trstu nobene predlagane priče (ne Lavrenčičeve ne Švarove), da ni torej Švara s pričami dejstva dokazal, vendar se zaganja ti sprijenci v sodnika dr. Lavrenčiča, češ, da je oprostil upravitelja Lavrenčiča. Saj vemo zakaj! — Kaj sta sodnik dr. Lavrenčič in upravitelj Lavrenčič kriva, če ste tako manipulirali z državnimi trtami? Prepričani bodite, da se bode ta zadeva na en ali drugi način tako pojasnila, da bo celo komenski „y“ uverjen, da je sodnik dr. Lavrenčič nepristransk, ter da ni upravitelj Lavrenčič ničesar zakrivil.

Avstrijske razmere. — Mi Slovani in Slovenci se že desetletja borujemo za enakopravnost z Nemci v Avstriji. Na papirju smo jo dosegli, kajti po državnih temeljnih zakonih smo vsi enaki; kako pa izgleda ta enakopravnost v praksi, pokažemo danes na enem slučaju. Vsak ve, kako velikega pomena je uradništvo v današnji državi. Od uradništva je mnogokrat odvisna eksistenca ali poguba posameznega državljana in žalibog, mnogokrat celo dobrobit celega okraja. Umevno je, da le uradnik, ki je vzrastel iz ljudstva, bo imel srce in umevanje za ljudske potrebe in da n. pr. Nemec ne more umevati težnj in potreb slovenskega ljudstva. Zato bi bilo pravično in pošteno, da bi bili v naši mnogojezični državi vsi narodi procentualno enako zastopani v c. k. uradih. Kako je v tem pogledu pri nas na Primorskem, vemo in čutimo vsi. Oglejmo si danes kak centralni urad, n. pr. ministerstvo za uk in bogočastje, pod katero spadajo vse naše duhovske in šolske zadeve. Kdo odločuje tukaj o naši usodi? Številke naj govore! Minister je Nemec, v prezidiju so 4 Nemci in 1 Poljak, med konceptnim uradništvom in med uradniki, ki so temu ministerstvu pridržani, je 63 Nemcev, 9 Poljakov, 8 Čehov, 2 Slovenca (dr. Primožič in dr. Skaberne), po 1 Hrvat, Lah, Rumun in Rusin. Pri arhivu so 4 Nemci. Med računskim uradništvom imajo Nemci izmed 24 mest celih 23, pri pomožnih uradih je med 28 uradniki 22 Nemcev. Pisarniško pomožno osebje je skozinskoz nemško. Da so na vodilnih mestih povsod Nemci, to se razume samo ob sebi. Tako nas vladajo. Pod to ministerstvo spada tudi c. k. zaloga šolskih knjig in osrednja statistična komisija. Tudi tukaj niso razmere nič boljše.

O vprašanju italijanske fakultete piše „Vaterland“, da je v zadnjem času tudi v diplomatskih krogih prodrlo prepričanje, da Trst iz patriotičnih, narodnih in naučnih ozirov nikakor ne more priti v poštev kot sedež fakultete. Zavzemajo se, da se ista ustanovi na Dunaju, kar bo tudi obveljalo.

Smrtna kosa. — V sredo se je podal g. Anton Kancler, posestnik in gostilničar v Solkanu v Kanal po opravilih. Vkupil je namreč v bližnji kanalski okolici eno kravo, 4 hl vina in en boh špeha. Ko je vse to opravil, napolnil se je proti železniški postaji, da bi se z večernim vlakom vrnil domov. Med potjo se je spodtaknil ob kamen in padel ter se nekoliko ranil na obraz. Prišedši do nekega studenta, ki se nahaja v bližini kanalskega pokopališča, si je hotel tam oprati krvaveči obraz. Ne ve se pa kaj in kako, našli so ga blizu omenjenega studenta že mrtvega. Pripeljali so ga naposled, ko je pristojna oblast storila svojo dolžnost, v Solkan, kjer so ga pokopali na domačem pokopališču.

Pokojnik je bil jako priden gospodar, večletni občinski starešina solkanski. Bil je blag človek in poštenjak v vsakem pogledu. Pokojnikov družini naše iskreno sožalje!

Glavna skupščina društva „Lega Nazionale“ v Gorici. — V nedeljo se je vršila v Gorici glavna skupščina društva „Lega Nazionale“. Udeležba je bila še precejšnja, pa niti od daleč ne tako velika, kakor jo hoče imeti laški „Piccolo“. Posebno tistega splošnega navdušenja med goriškimi meščani, o katerem piše „Piccolo“, nismo mi prav nič zapazili. Vse se je vršilo še precej mirno. Da pa niso izostali klici „Evviva Gorizia italiana!“ in slični, to je samoobsebi razumljivo. Slovenci so pustili Italijane popolnoma pri miru in ni prišlo tudi zategadelj do nikakih nevednosti. Iz društvenega poročila je posneti, da je imelo društvo v minolih dveh letih te-le dohodke in sicer:

	I. 1908	I. 1909
Na Primorskem	K 192.905-42	K 212.140-26
na Tridentinskem	97.968-85	97.943-51
v Dalmaciji	107.631-64	112.202-82

Skupaj K 388.505-91 K 422.286-59

Izdatkov je imelo društvo:

	I. 1908	I. 1909
Na Primorskem	K 148.783-55	K 167.567-79
na Tridentinskem	71.749-20	82.814-06
v Dalmaciji	83.711-72	97.028-10

Skupaj K 304.244-56 K 347.409-95

Društveno premoženje je znašalo

	I. 1908	I. 1909
Na Primorskem	K 469.219-89	K 513.792-36
na Tridentinskem	130.480-17	145.559-62
v Dalmaciji	275.841-75	290.931-54

Skupaj K 875.491-81 K 950.283-52

Da je odsevala iz vseh govorov vroča želja po odrešenju, katero pa znajo Italijani z vso previdnostjo zaviti v lepe na vseh svojih sestankih enako se glaseče fraze, ki so italijanskemu občinstvu popolnoma razumljive, temu se prav nič ne čudimo. Vsaj nam je vsem znano, kak smoter ima to društvo: Prilagoditi namreč z raznarodovanjem slovenske dece posebno naše dežele, da bi prej ali slej kot zrelo jabolko padle v naročje blažene „matere Italije“. Da se pa Italijanom ta želja ne izpolni, to mora biti naša glavna skrb. Svojo deco naj vzgajajo kakor jim drago, našo pa naj pustijo pri miru.

Za predsednika društva je bil izvoljen neki Anton Tambosi iz Tridenta.

Državni pogodbeni uradniki in nova službena pragmatika. — V sredo 25. t. m. se je vršil napovedani shod deželnega društva drž. pogodb. uradnikov (oficijanti in pomočniki) v Trstu. Predsednik, g. Franz, je prečital došle brzojavke, ki so jih poslale razne skupine tovarišev iz Primorja, Kranjske, Dalmacije in glavnih mest države, katere so zborovalci burno pozdravili. Poročal je potem, da se drž. pogodb. uradniki vse države borujejo za pravično stvar, da se namreč njih finančno in socialno stanje zboljša. Pričakovali so z gotovostjo, da jim nova službena pragmatika prinese zaželjeni cilj, ali to se ni zgodilo. V omenjenem vladnem načrtu službene pragmatike se državnih pogodb. uradnikov sploh ne omenja. Ti uradniki izvršujejo faktično povsem uradniške posle in so odgovorni za svoje poslovanje, a za to sramotno plačani. Ako se jih ne uvrsti v službeno pragmatiko, jih ne bo nikdo smatral uradnikom in ne bodo imeli torej niti moralnega zadoščenja. Sklicali so ta shod, da protestirajo proti zapostavljanju in vsprejmejo resolucijo, ki jo je poslati na poslansko zbornico. Tajnik, g. Furlani, je prečital resolucijo, v kateri se energično protestira proti izpustitvi pogodb. uradnikov iz načrta službene pragmatike. Sklicujoč se na že predložene in nikoli uslišane zahteve o regulaciji plač teh kategorij, se zahteva v prvi vrsti, da se pogodbenim uradnikom pripozna značaj uradnikov jednak praktikanov, da se jih po dvanajstletnem službovanju uvrsti v XI. plač. razred in da vlada razun službene pragmatike upošteva tudi finančno stanje ter

vsled vedno večje draginje ustvari položaj, ki bo vreden njihovega dela, da bodo mogli živeti kakor ljudje in meščani. Po dolgoletni debati ki se je vnela med zborovalci, so soglasno vsprejeli resolucijo z malimi pripombami. Potem, ko se je predsednik zahvalil članom odseka za drž. uslužbenca v državnem zboru in listom za podporo, je zaključil shod.

Občinsko-kreditni zavod poknežene grofovine Goriško-Gradiščanske, ki je bil ustanovljen z deželnozbornimi sklepi z dne 24. novembra 1905 in 11. marca 1907 in ki je bil potrjen z Najvišjim sklepom z dne 22. avgusta 1908 (dež. zak. št. 47 iz leta 1908), prične poslovati dne 1. junija 1910.

Novi zavod bo upravljalo varuštvo deželnega hipoteknega zavoda v Gorici, via Scuole št. 5, I. nadstr. in se bo bavil z dajanjem posojil deželi sami, občinam, cestnim odborom, javnim konkurenčnim skupščinam in korporacijam, katerim pristojna pravica, da v pokritje njihovih potrebščin predpisujejo doklade k državnim davkom, dočim ne bo potrebno še posebno hipotekarno jamstvo. Obresti, kakor jih je določil deželni zbor za opravljanje novega zavoda, znašajo $4\frac{1}{2}\%$, katerim je pristoje upravni prispevek $\frac{1}{10}\%$ glavnice, ki preostaja še na dolgu pričetkom vsakega poluleta.

Posojila se bodo dovoljevala na podlagi izdajanja občinskih obveznic, ki se bodo eskomptirale po merilu, ki se objavi potom časopisov.

Prošnje za posojila bode naslavljati ravnateljstvu zavoda in jim bo prilagati sledeče priloge:

1. Zapisnik o sklepu zakonitega zastopstva dotične korporacije, da se zajme posojilo.
2. V slučaju potrebe pooblastilo, da se zajme posojilo.
3. Proračun za tekoče leto in izpiski potrjenih računskih sklepov zadnjih treh let.
4. Premoženjski inventar.
5. Razkaz o visokosti vseh neposrednih in posrednih davkov, predpisanih v dotični občini ali v dotičnem okraju.
6. Razkaz vseh istotam iztirjanih doklad in drugih naklad in prispevkov.
7. Razpregled vseh poprej zajetih dolgov.

Tiskovine za prošnje posojil se dobivajo brezplačno pri zavodu ali pa se na željo brez odloga brezplačno dostavljajo po pošti.

Dovolitev posojila je odvisna od potrdila deželnega odbora takrat, ko že poprej zajeta posojila dotične korporacije skupno z novim posojilom, ki se ima dovoliti, presega svoto 10.000 K.

Povračilo posojila se izvrši potom stopnjevalne razdolžitve najdalje v 51 letih, ker v določenih letninah (anuitetah) mora biti vštet delež po vsaj $\frac{1}{2}\%$ na leto od prvotne glavnice kakor povračilo glavnice.

Po raznih letninah (anuitetah) se posojilo razdolži:

s	5	$\frac{1}{2}\%$	v	51	letih
„	5	$\frac{1}{2}\%$	„	37	$\frac{1}{2}$ „
„	6	„	„	30	$\frac{1}{2}$ „
„	6	$\frac{1}{2}\%$	„	26	„
„	7	„	„	23	„
„	7	$\frac{1}{2}\%$	„	20	$\frac{1}{2}$ „
„	8	„	„	18	$\frac{1}{2}$ „
„	8	$\frac{1}{2}\%$	„	17	„
„	9	„	„	15	$\frac{1}{2}$ „
„	9	$\frac{1}{2}\%$	„	14	$\frac{1}{2}$ „
„	10	„	„	13	$\frac{1}{2}$ „

Posojila ne more zavod odgovoriti, dokler dolžnik zadošča svojim obveznostim; občine in vse druge korporacije pa lahko vrnejo posojilo ob vsakem času deloma ali popolnoma, le da je morajo šest mesecev poprej odgovoriti.

Vsakršnakoli druga pojasnila daje drage volje ravnateljstvo zavoda.

Nov učni načrt za trgoveške šole. Učna uprava je preosnovala pouk po dvorazrednih trgovskih šolah. Sedanji učni načrt je bil izdan leta 1889, ki ne odговarja več razmeram. Poleg obligat-

nih učnih predmetov se uvede meščansko pravo, telovadba, mladinske igre, pisanje na stroj; a šolski kuratoriji smejo sami določiti, kateri predmet da uvedejo.

Porotno sodišče. — Pri včerajšnji porotni razpravi je bil obsojen 23-letni M. Pipp iz Gorice na 10 mescev težke ječe zaradi tatvine. Pipp je, kakor smo svoječasno poročali, v oktobru dvignil s ponarejenim čekom pri Kreditu 10.000 in pri Montu pa 3000 kron ter potem pobegel. Aretirali so ga v Reki v družbi malopridne ženske. Pri njeni so našli še 9000 K.

Kruh. — Cena kruha je padla, a ne v Gorici, marveč na — Hrvaškem. Pa tudi v Červinjanu je cena kruha padla za 4 vin. pri kilogramu. Červinjan je vendar na Goriško-Gradiščanskem. Naši peki pa le nočejo še nič slišati o znižanju cene kruha!

Novo aretacije v Trstu. — V Trstu so radi odkrite protiavtstrijske izjave izvršili zopet nove aretacije.

Občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Sv. Križu, reg. zadruge z neomejeno zavezo, bode dne 12. junija 1910 v občinski pisarnici v Sv. Križu ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1909; 3. Volitev nadzorstva; 4. Posamezni predlogi.

O d b o r .

Vabilo k veselici, katero priredi „Sl. kat. izobraž. društvo“ v Desklah dne 5. junija t. l. popoldan ob 3. v prostorih g. veleposestniku Fr. Kodolja s sledečim vspeodom: 1. „Pomlad“, Fr. Volarič, poje društ. meš. zbor; 2. „Francoska-pruska vojska“, šaljivi prizor; 3. „Divja rožica“, poje društ. ženski zbor; 4. „Čašica kave“, veseloigra v jednem dejanju; 5. „Vprašaš, čmu da sem Slovenka“, češki napjev, poje društ. meš. zbor; 6. „Pred sodnikom“, šaljiv prizor; 7. „Naša zvezda“, Anton Nedved, poje društ. meš. zbor. — Vstopnina: Sedeži 1 K, stojšča 40 vin. za nečlane, za člane 20 vin. Čisti dobiček je namenjen za društveno zastavo. Preplačila se hvaležno sprejmejo. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Otvoritev telefonske centrale v Buzetu. — S 1. junijem se otvori na c. kr. poštne in brzojavne uradu v Buzetu javna govorilnica, ki bo zajedno poslovala tudi kakor mestna telefonska centrala (točasno bred medmestne zveze).

Uradne ure govorilnice (centrale) so iste, kakor za brzojavno službo.

Otvoritev nove medmestne telefonske proge št. 3905-6. — S 1. junijem t. l. se predajo javnemu prometu medmestne telefonske proge št. 3905 Poreč-Nova vas-Višnjan-Labinci-Kaštelir in št. 3906 Poreč-Žbandaj-Baderna-Sv. Lovreč Pazenatički z novo uvrščeno telefonsko centralo Višnjan oziroma novimi javnimi govorilnicami v Novivasi, Labinci, Kašteliru, Žbandaju, Baderni in Sv. Lovreču Pazenatičkom.

Pristojbina ki je odmerjena za navadne pogovore dobe 3 minut, od vsake navedene postaje do Červinjana, Kormina, Gorice, Gradiške, Gradeža, Ljubljane, Ločnika, Tržiča znaša 2 K; do Trsta 1 K 60 v in do Gradca in Dunaja pa 3 krone.

V ostalem veljajo tudi za nova razmerja za medmestni telefonski promet obstoječi predpisi. Samostojne javne telefonske govorilnice v Novi vasi, Kašteliru in Žbandaju bodo oskrbovali tamojšnji poslovodji poštne nabiralnice.

Nadziranje in računovodstvo omenjenih treh govorilnic bode oskrbovala centrala v Poreču.

Uradne ure centrale v Višnjanu, oziroma javnih govorilnic v Labincih, Baderni, Sv. Lovreču so iste kakor za brzojavno oziroma poštno službo.

Uradne ure govorilnice v Novi vasi, Kašteliru in Žbandaju so ob delavnikih od 8.—12. predp. in od 2.—6. pop., ob nedeljah in praznikih od 11.—12. predp. in od 3.—4. pop.

IV. hrvaško-slovenski pedagoško-kateholski tečaj se bo od 5. do 9.

Julija letos vršil v Djakovu s pomočjo škofa dr. Ivana Krapca in pod pokroviteljstvom škofa dr. Andjelka Voršaka.

Aretilan defraudant. — 24. t. m. je pobegnil iz Trsia blagajnik državne železnice Fran Menzin, potem ko je poveril 4000 kron. Kmalu se je izvedelo, da se je podal v Benetke ter se o tem obvestila tamošnja policija. Ta ga je v petek popoldne aretirala. Menzin pravi, da si je prisvojil nekaj več ko 300 K ne pa 4000.

Veliki dohodki državnih železnic. Dohodki državnih železnic so narasli tudi v aprilu in sicer za 5 in pol milijonov kron. Večina dohodkov odpade na tovarni promet in so le posledica zvišanja tarifov. Tako znašajo dohodki za prve 4 letošnje mesece že okoli 19 milijonov kron. Na osebni promet v aprilu odpade okrog 700.000 kron. Deficita pa imajo državne železnice kljub velikim dohodkom 90 milijonov kron ter je njih dohodek zaostal za proračunom za 53 milijonov kron.

Drobfinice.

Nadporočnik Hofrichter obsojen na smrt. — Dunajski listi pišejo, da je vojaško sodišče obsodilo nadporočnika Hofrichterja na smrt na vešalih ter priporočilo, naj se milostno kazni spremeni v 20 letno ječo. Vsi procesni akti so se predložili kornemu poveljniku na Dunaju, ki ima v zadevi zadnjo besedo. Sicer pa razsodba uradno ni proglašena.

Slovenski arhitekt napravil načrt za „Mozartov dom“. — V Solnogradu zgrade „Mozartov dom“ v spomin velikega glasbenika Mozarta, solnograškega rojaka. Za načrt zgradbe je bil razpisan natečaj, ki se ga je udeležilo 64 arhitektov. Prvo nagrado je dobil monakovski profesor arhitekture Rihard Berndt, drugo pa slovenski arhitekt dr. Makso Fabiani, čegar načrt je bil tudi kupljen in se najbrže tudi izvede.

Sin — vojak mora streljati na očeta. — Med četami v Skoplju vlada veliko razburjenje proti majorju Rica Mircabeju zaradi sledečega dogodka. Neki albanski veljak, bivši častnik turške vojske, je bil ujet kot vstajnik in obsojen k smrti. Med vojaki, ki bi morali izvršiti nad njim smrtno obsodbo, je bil tudi njegov sin, ki je zaman prosil, naj se ga oprostijo težke službe. Major ga je prisilil, da je streljal v očeta, ker pa je meril v zrak, so ga ob očetovem truplu aretovali. Pozneje se je v ječi obesil. Major je dobil povelje, naj prosi za dopust, da se izogne ogorčenju v vojašnici.

V varstvo mladine se delajo na Nemškem resni koraki. Obvarovati sku-

šajo mladino pohujšanja, ki se širi z umazano literaturo, z grdimi podobami po prodajalnicah, s predstavami v kinematografih in s slabimi izgledi v gostilnah ob uživanju alkohola. Sklenile se bodo strožje državne postave, da se zavaruje mladina okuženja in mestni zastopi so zapretili z globo in zaporom nespametnim starišem, ki bi jemali seboj otroke v zloglasne gostilne. Ker za Nemčijo pri nas smemo capljati, bi se utegnulo tudi v Avstriji za otroke v tem oziru kaj storiti.

Velik požar v Kalkuti. Iz Kalkute se poroča, da je velikanski požar uničil dvatisoč hiš.

Loterijske številke.

28. maja.
Dunaj 70 20 28 49 56
Gradec 67 80 57 27 50

Kaj je vse mogoče

napraviti iz Pekatet, rasvidi vsakdo, kdor si naroči kuharsko knjigo, ki jo odobri brezplačno pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 (poprej v Kopačevi hiši)

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

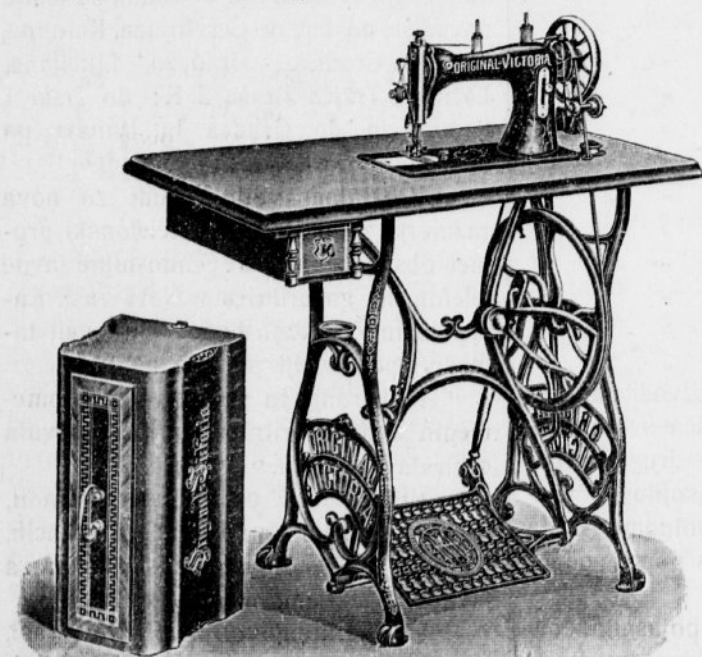
Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Jakob Miklus
mizar in lesni trgovec
v Podgori
na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)
o o o
Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnice itd.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so nepreosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najpripravnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljši izmed vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Cenjenim gospodinjam
priporočamo najtopleje
pravi: **Franckov:** primatek h kavi

kot najboljši kavni surogat,
izdelovan iz tuzemskih sirovin
v domači tovarni

Henr. Francka sinov
v Zagrebu.

heia sl X 7371, 1:10 II. V.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu
v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asistent na porodniški in ostetriški kliniki v Gradec-u.

Specijalist za ženske bolezni.

Ordinira od 10.—11. ure predp. in od 3.—4. ure pop.

Fran - Josipovo tekališče 6
(tik lekarne Kürner).

Avstrijska špecialiteta I. vrste
so svetovnoznani

Maršner - jevi šumeči limonadni bonboni,

(malinski, limonadni, jagodčni, črešnji in prvenški okus) za napravo izvrstne nealkoholične ljudske pijače.

Pristini samo pod to znamko

Dobivajo se povsod, kjer so lepaki s to znamko. Tudi vsak bonbon ima to znamko. Na leto se porabi več kot 60 mil. komadov. Lu - Sin profumira dihanje. Klairon najfinejša delikatesa sveta. Bouchées à la Reine. Peppermint - Lozen. Vsake vrste mlečne in kubijske čokolade najboljše vrste priporoča prva češka delniška družba orientalskih sladkornih in čokoladnih tovarnic v Kraljevih Vinogradih poprej **A. MARŠNER.**

Glavna zaloga na Dunaju:
J. Katz, VI. Theobaldgasse 4.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

IVAN SCHINDLER,

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cevi. **Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah!**

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodovke in peničih vin, mline za dišavo, kavo itd. stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno, prekupci in agentje zaželjeni. —

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)

